

Just as you are members of a covenant

מה אתם בני ברית -

Overview

The גמרא concluded that we derive from the פסוק of אתם גם אתם that just like you are בני ברית, so too your שלוחים must be ב"ב, excluding נכרים (who are not ב"ב). Our תוספות discusses how ר"ש derives this rule

תוספות asks:

ואם תאמר דבפרק ב' דקידושין (גם זה שם¹) משמע דלרבי שמעון -

And if you will say; that in the second פרק of קידושין it seems that according to ר"ש -

לא איצטריך ליה למידרש מה אתם בני ברית² ומוקי לה לדרשא אחרית³ -

It is not necessary for him to expound מה אתם בני ברית (to exclude נכרים), and he utilizes the פסוק of אתם גם אתם, for a different דרשה -

ואם כן לדידיה מנא לן הא דקיימא לן בכל דוכתי דעובד כוכבים לאו בר שליחות הוא -

So therefore, according to ר"ש how do we derive this which has been established in many places that a נכרי cannot be a שליח; this includes -

לענין זכיה⁴ ורבית בפרק איזהו נשך⁵ (בבא מציעא דף עא, ב) -

Regarding זכיה, and also regarding interest payments in פרק איזהו נשך. The question is from where does ר"ש derive this rule that a נכרי is not שליחות?

תוספות answers:

ויש לומר דמכל מקום כיון דדרשינן שליחות מתרומה מגם⁶ אתם ומינה ילפינן בעלמא -

¹ מא, ב.

² The רבנן who argue with ר"ש utilize the דרשה of אתם גם אתם to exclude a נכרי from שליחות (by תרומה), even though a נכרי is ליתא בתרומה דנפשיה. However ר"ש who maintains that a נכרי is ליתא בתרומה דנפשיה, he does not need the אתם גם אתם to exclude a נכרי from שליחות (by תרומה). The נכרי is excluded because he is 'ליתא בתרומה דנפשיה'.

³ עיי"ש, תרומה by שליחות דין of אתם גם אתם to teach us.

⁴ זכיה means acquiring something for someone else. If ראובן wishes to grant something to שמעון, who is not present; שמעון may give it to לוי that he should acquire it (זוכה be) for שמעון (by making a קנין), and the item belongs to שמעון. This is called זכיה. Generally it is understood that זכיה functions based on (the principals of) שליחות. In this case לוי is a שליח for שמעון to acquire the object on his behalf. However a נכרי cannot be זוכה for a נכרי, since a נכרי cannot be a שליח.

⁵ The case there is where ראובן borrowed money from a נכרי with interest. ראובן was ready to repay the נכרי, when שמעון told ראובן, 'give me the money instead, and I will pay you the same interest that you are paying the נכרי'. This is prohibited (since the נכרי is paying רבית to אלו). However if the נכרי was standing there and he told ראובן, 'give the money to שמעון', it is permitted, because ראובן is merely a שליח for the נכרי (so שמעון is borrowing from the נכרי). The גמרא asked, how can this be, since there is no concept of שליחות, by a נכרי, so ראובן is lending the money to שמעון not the נכרי (even though the נכרי is instructing ראובן to give the money, but ראובן cannot become a שליח for the נכרי).

⁶ The פסוק states אתם גם אתם (in כה, יח) כן תרימו גם אתם. The word גם is expounded to include שלוחכם; the word אתם is expounded to qualify the (שלוחכם) גם, that just as אתם is ב"ב so too the (שלוחכם) גם must be ב"ב. However, ר"ש does not require this דרשה for תרומה since ליתא בתרומה דנפשיה is נכרי. See 'Thinking it over'.

And we can say that nonetheless since ש"ר derives שליחות from תרומה using the פסוק of גם אתם,⁷ and from this דרשה we derive elsewhere the rules of שליחות - מסתמא דלא מרבינן בעלמא⁸ אלא דומיא דאתם:

Presumably we do not include שליות elsewhere only if the שליה is similar to the אתם, meaning a ישראל but not a נכרי.

Summary

According to ר"ש, elsewhere by שליחות, we (also) use the מה אתם ב"ב (which is written by תרומה) to exclude a נכרי from שליחות.

Thinking it over

⁹ However from the גמרא in תרומה we derive שלִיחות דעלמא writes that we derive גירושין (cited here in this תוספות) it seems that we derive שלִיחות בעלמא (and קרבן פסח only teaches 'מה אתם וכו'), so perhaps we can derive שלִיחות בעלמא (and קרבן פסח and גירושין from לנכרי בעלמא)?!¹⁰

⁷ See footnote # 3.

⁸ Since we derive שליחות בעלמא from תרומה, where it is written גם אתם, so for the שליחות elsewhere we utilize this ר"ש of דרשה מה אתם ב"ב וכו' (see footnote # 6), even though we do not (need to) utilize if for תרומה itself according to ר"ש.

⁹ See text by footnote # 6.

¹⁰ See # 75-77. אוצר מפרשי התלמוד.